

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Animae Illvstres Ivliae Cliviae Montivm Marchiae
Ravenspurgi Morsae Annexarvmqve Provinciarvm E
Monvmentis Calamo R. P. Theodori Rhay. Societatis Iesv
Redivivae**

Rhay, Theodor

Neobvrgi Ad Danvbium, 1663

Aprilis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10835

virtus morumque integritas, mirè Heisterbaci eluxit, quando frugalitate vitæ, verâ patientia, religiosâ asperitate, & per insignem sui mundique contemptum, ad virtutis Fastigium ita enisus est, ut totus virtus, totus demissio haberetur. O pulchram sanè & familiarem Sanctis artem, per humilia alta petere! Sic Comitem ipse in terris abiciens, in Cælo Regem induit. Ex M. SS. Heister.

APRILIS.

Die I.

K Alendis huius terras deseruit THEODORVS à Lurecke, naturæ gratiæque opibus planè insignis; qui Canonicatu Bonnenfi relicto, totâ mente Heisterbaci humilem Cisterciensium vitam regulamque amplexus est. Tentationibus pulsatus, age anime, aiebat; sanctè pugnemus vt dulcissimo IESV Cordi vel sic iucunditatem, quam possumus, pariamus; dignus est IESVS, pro quo aspera omnia perferamus. Rarâ cibi parsimoniâ ad decrepitam usque ætatem usus: Documento mortalibus relicto, frugalitate vitæque Religiosæ asperitate non minui annos, sed augeri. Iamque *Cæli delicijs sine fastidio satur sibi DEOQUE* porro victurus. *Ex eius loci Necrologio.*

II.

IN *Frauenkirchen* apud *Riparicos*, B. GENOVEVÆ Comitis *Palatine*, quæ ex voto DEIPARÆ emisso

emisso, filium enixa est, SIFRIDO marito in Syria contra Saracenos agente. Interea Galo, aulæ Princeps minister, qui incassum sæpius GENOVEVÆ pudicitiam expugnare laborabat, scelus scelere tegens, apud SIFRIDVM *Palatinum* è bello regressum, GENOVEVAM in suspicionem adduxit prolis ex alieno thalamo susceptæ, ipsam *castimoniam ac virtutem, velut ream facturum.* In qua delatione obcæcatus *Sifridus, & Matrem & Prolem* e medio tolli imperat. sed mitiores Domino famuli, densissimæ silvæ latebris utrumque occultârunt. Vbi quinquennio extremâ in opiâ herbis & cervæ obsequiosæ lacte vitam trahentes, à venante SIFRIDO non sine DEI nutu reperti receptique sunt, insigni omnium applausu. Golone verò, dignâ morte sublato, GENOVEVÆ rogatu, *Palatinus Sifridus* elegans in medio Silvarum Sospitatrici VIRGINI sacellum erexit, quod Coniugalem Genovevæ castitatem hodiedum loquitur; sic nimirum *mortalium rerum vicissitudine, læta tristibus, tristia* rursum lætis temperantur. *Ex Freibero, Ericio Puteano & Molano de SS. Belgij.*

III.

Sacrarium Neoburgense festivo cultu proponit
CAPVT

CAPVT B. M. MARGARITÆ Virginis, quæ virtutis odorem longè, latèque spargens, ad nos sanctitatis suæ radios transmisit. Corpus duriter habebat; cubile terra, cilicium culcitra, deliciæ panis & fons; demum clarissimorum parentum heres quidquid ab ijs obtinuerat, hilari dein manu in pauperes effudit. quibus alijsque *virtutibus dives hæc MARGARITA*, cælo amata, terris erepta est. *Ex sacrarij monumentis.*

III.

IN *Arce Volmundstein* solemnis commemoratio *venerabilis Hostie EVCHARISTICÆ*, & multis retrò seculis *miraculose.* *Ex Ap. Gel. & Annal.*

IV

ENGELBERTVS ex MARCANORVM Comitum profapia anno à Christo nato 1345. tenuit *sedem LEGIAM PRINCEPS Illustrissimus*, prudentiæ laude maximus; morum non minùs maiestate, quàm humanitate venerandus; summus apud alios, apud se nullus; in primis pius ac metuens **DEI.** Quibus virtutibus *Pontifex* captus, allectaque *Colonia* communibus calculis
ac votis

ac votis *Archiepiscopalem* ei Mitram obtulêre, quâ admissâ statim *Politico Ecclesiasticôque* statui ita consulebat, vt omnibus esset Charus, Heroicas eius virtutes suspicerent vniuersi, cuius lemma erat: *summa Voluptas est voluptatibus caruisse.* quare eâ contemptâ dum ad cælestes voluptates (de Patria & Ecclesia optimè meritus) toto affectu anhelat, morbo nec diuturno, nec gravi, sed languore consumptus ad eas tanquam laborum præmia evolavit, anno ab orbe redempto M. CCC. XCV. Mortuum vrbs & patria vniuersa magnis exequijs honorauit & fleuit: & Coloniae more maiorum tumulatus, nos exemplo suo monens, *ut cum eo de infinito fine viuentes seriò cogitemus, ut infinite vivamus.* Chron: Colon. & Gloria R. P. Lobbetij.

V.

LUDOVICVS Comes à Ravensberg Episcopus Osnabrugensis 33. vir sapiens, raræ modestiæ ac mentis infractæ, quâ animatus frequenter in Ecclesiæ suæ hostes arma movit; & cum iisdem plurimis prælijs attritis, demum plenâ acie feliciter concurrens, omni Osnabrugensi ditione suâ expulit, plurimisque possessionibus Eccle-

L

fiam

fiam suam auxit. Tandem providentiâ Dei, (per
vias nobis ignotas ambulante ac procedente,)
â proprio & incauto seruo vulneratus, anno re-
giminis 12. maximo peccatorum dolore, sacris
omnibus munitus inter IESV & MARIÆ
salutifera nomina dulcissimè expiravit, in sua Ec-
clesia ante Aram Principem sepultus. Vir hero-
icâ, ac Apostolicâ planè fortitudine inclytus,
nec animi demissione minor, quàm eminens Ec-
clesiasticâ dignitate. *Chron. Osnab.*

VI

THEODORVS de *Goch* vir nobilis & pru-
dens, *Misnensium Cathedram* ascendit, eam-
que ordine Vigésimus Nonus tenuit; nec quid-
quam aliud, nisi *Patrem Patriæ* audijisse, & fuis-
se, avara nobis de ipso consignavit antiquitas,
familiare illi vitium. *Chron. Eccles. Misn.*

S. BALDERICVS *Stirpe & Domo CLIVIVS*,
Cleri, Nobilitâtis, Populique incredibili con-
sensu, *Vltraiectinæ Cathedra* impositus est,
Præsul in ordine *Decimus Quintus*, cuius glorio-
sa facinora & imitationem nobis sustulit invidi-
osa seu incuria antiquitas, quæ de ipso nisi mor-
tem A. Christi. 977. obitam & præter nomen,
nihil

nihil reliquit: Similemque negligentiam & errorem in eiusdem cognato BALDVINO CLIVENSI Comite designans, cuius solum ex orbe hoc discessum sub annum D. CCCXCVI memorat, adijciendo *Præsulem Vltraiectinum* in ordine XVII sedisse. *Bucel. Chronicon.*

IX

CASTROMONTII depositio illustrissimæ viduæ Comitissæ WALDETRVDIS, quæ sancti DENTILINI *Resse* in *Clivia* quiescentis, aliorumque trium *Sanctorum FILIORVM MATER* viduis omnibus Christianâ submissione, patientiâ, mansuetudine venerabilis extitit. Gloriosæ cæli Reginae supra quam satis explicari possit, addicta. Familiare illi fuit Beatissimam Virginem novies verbis Angelicis salutare, in honorem novem mensium, quibus Christus in *eius utero* habitavit. Eiusdem etiam Matris patrocinio vitam omnem ab omni lethali noxa immunem duxit. Mors illius plenissima fuit tenerrimæ pietatis, à Deo etiam miraculis honorata. *Ex Canis.*

X.

ANNO Comes de *Blanckenberg* virtute & eruditione nobilissimam suam gentem ornans

L 2

vir

vir Deo & hominibus dilectus, *Lipsanorum Sanctorum indefessus conquistor*, sextus & vigesimus Cathedralis Ecclesiæ *Mindensis Episcopus*, cum sanctissimè annis aliquot rexisset, placidissimè in Domino quievit, cuius familiare symbolum erat; *Passus malum ignosce, ne duo mali sitis.* Ex *Chron. P. Bucel.*

XI

Vetus & verum est proverbium *fugientem, non ambientem sequi famam*, gloriam & honorem: quod suo illustris *WILHELMVS Dynasta de Genep* Exemplo abundè confirmat; quem *reluctantem V BIA ad sedem Archiepiscopalem raptum*, LVIII. Antistitem creavit. sic

Qui fugit, ille tenet; qui petit ille caret.
 Erat is Præsul morib' & virtutib' eximi', in divinis tractandis cultissimus, & animus illi ad magna erectus, quo concitatus commissum sibi gregem fidelissimè pascere satagebat; neque totius illius vitæ cursus alius fuit nisi unicus cum vigili hoste conflictus. Mensa illi Principalis, sed frugi, & non prodiga; Aula admodum honesta, sed cultu modesta; Recreationes eius frequentes, iucundæ & fructuosæ, non pretiosæ, quo

fiabat

fiabat ut tanquam servus fidelis & prudens, super Domini familiam constitutus neque sibi, neque alijs gravis neruo colligendo fieret. Hinc sancta sine fundo liberalitas, nosocomia, templa, egenos, fidei Prædicatores, religiosâsque Familias erexit, quorum beneficiorum nulla aut immemor, aut ingrata erit posteritas, Historia loquetur, & quod unicum illi votum erat, Numen æterno præmio pensabit. *Buc. Ex Chron.*

XII.

WALRANVS Comes à MOERS, Sanguine rerum gestarum gloria bellôque pro Diœcesi suâ Monasteriensi suscepto, orbi notissimus: quod legitimâ Electione 43. Antistes contra ERICVM ab Osnaburgensi sede deiectum, electus alere, necessitas, non voluptas compulit; Hic enim cum nullo jure aut titulo colorato WALRAMVM legitimum Monasteriensem Episcopum manu armatâ è sacra S. LVDTGERI sede deicere tentaret, ita arte & Marte impetus eius fregit WALRAMVS, ut hominem iniquâ spe deiectum ad pacis condiciones sancendas compelleret, satius esse ratus ad Provincialium sanguinem vitandum, & clades Patriæ auertendas deteri-

orem bello pacem constituere, quàm ferro, flammisque innocentes perire: licet minimè deessent, qui pacem hanc eius ignaviæ adscribebant, audacia, callidâque consilia suadentes, omnem belli vim ac potentiam in linguis sitam existimantes, quorum ille mores, & sermones *rarâ in Principibus virtute* rectâ conscientiam sustinens, suis reponebat: *hec vulgi trivialia* *Scommata à regentibus spernenda;* quod juxta tritum illud: *Deesse robur arguit dicacibus: populum plus loquentie, quàm sapientia circumferre; peioris & vilioris indolis arma censeri, gloriosa loqui & fructuosa non agere: adversus innocentem: hoc posse detractores, calumniatores & emulos, quod adversus solem potest nebula:* quibus attonitis omnibus, sapienter prolati, pace subditorum commodo firmata, animum ad publica adjecit *Templa, Pagos, Municipia incendijs ferro, rapinis destructa, & eversa suis maximè impendijs reparando; Provincinalibus militum direptionibus exhaustis, profusâ manu succurrendo; Partiarios seu infessores viarum, mercatores gravi damno afficientes è medio tollendo, omniâque ita prudenter ordinando, ut pax (antea ei vitio data) virtuti laudique tribueretur, mira à Patria universa obsequio*

quo & affectu cultus. Iustitiæ quoque erat tenacissimus, viduarum & pupillorum Tutor eximius, tenuioris fortunæ & egentium indefessus Atlas ac Pater. Et quoniam bonorum laborum gloriosus est fructus, reddet in magnâ & decretoriâ illâ diē plenam ei mercedem DEVS; cuius honorem pia eius liberalitas potissimum spectavit Dolorum, quos acerrimos patiebatur. Conditamentum fuere cælestes deliciae, quibus perfundi se sentiebat, in illa Iobi crebro resolutus: *Hac mihi sit consolatio, ut affligens me, dolore non parcat. Quibus sæpius repetitis, Patribus suis Episcopis in prima Æde appositus Redemptorem, iudicemque propitium expectat. Bucel. in Germania sancta.*

XIII.

TUITII beatus transitus FVLBERTI Abbatis viri multarum virtutum, & artium qui à religionis ingressu, totâ mente Deo affixus cælestem in terris vitam duxit, cibo vescabatur sine oleo, sine sale, ne palato placeret. Inter orandum duo agebat, potissimum: *alterum*, ut quidquid ageret divinæ gloriæ in sacrificium daret; *alterum*, ut gratiam sibi fratribusque obtineret iuxta vocationem ritè vivendi. *Magnam quoque Dei Matrem*

Matrem ad extremū vsque halitū ita constanter prædicavit & coluit ut glorioso planè Cognomento Divæ Mariæ Doctor sit appellatus. Ex Annal. Tuit.

XIII.

EVERHARDVS MARCKANI *sanguinis Heros*, alternantibus huius mundi bonis & malis *eruditus*, mentis oculum in DEI omnia videntis ac vindicantis oculos pavidè circumferre solebat, sæpius familiaribus suis illud B. BERNARDI ingeminans: *qui pavet, cavet: qui negligit, incidit.* Quo salutari timore ita mores, vitâmq; instituit, ut à Leone X. purpurâ merito suo donatus sit; insigni Animarum, Patriæque Leodiensis bono; quod etiamnum loquuntur erecta ab illo posteris monumenta, à quibus aurea prope Leodium secula vidit ac vixit. Demum à CLEMENTE VII. VALENTINVS Episcopus LEGATVSQVE à latere creatus est, cirâ annum Christianum MDXXI. quibus augustissimis titulis oneratus potiùs, quàm ornatus, soli Deo gloriam tribuens, Iesûque nomen ingeminans exspiravit, Patribus suis dignè appositus. *Chron. Leod. Eccles. P. Lobbet.*

XVI.

VRBS *Santensis*, situ Basilica, clero illustris celebrat

celebrat in terris ignoti, *Calo tamen noti Martyris aduentum; cuius gloriosam inventionem regnante Archiepiscopo Coloniensi PHILIPPO Heinsbergio mirabilem narrant neque plura annales sic*

Sapius Ignoti virtus sine teste laborat.

Ex apparatu Geleniano.

XXII.

HOC die gloriosum agonem confecit *Glad-*
baci B. WOLPHELMVS nobilissimis copio-
ssimisque Parentibus Tualto & Evexâ natus,
qui splendorem natalium â bonis artibus, ma-
ximâ deinde â virtute usque adeò accendit, ut in-
ter *summe adis S. PETRI COLONIÆ Canonicos*
adlectus, eius *Ecclesia urbisque gaudium* haberetur
& esset. Qui publicum cultum fauorémque per-
tæsus, omnibus *CHRISTI amori* posthabitis, clam
TREVIROS profugiēs, apud S. MAXIMINVM Monachū
induit, tanto toti? Coloniæ sensu, ut publicâ Archi-
præsulis HERMANNI auctoritate repetit? Cognato suo
Henrico Abbat: S. Pantaleonis restituend? fuerit,
qui dum solitudinis amantem, aulæque strepitu
ac visitationum frequentiam fatigari adverteret,
eundem Gladbacensi Abbatie ingenti eius loci emol-
lumento, præfecit. Vir fuit tantâ modestiæ suâ-

M

vitate.

vitate amabilis vt ea, quæ in illius mente, at-
 que carne inerat integerrima virginitas, in vul-
 tu etiam religiosè composito, & castigatis ad
 omnem puræ modestiæ normam oculis legere-
 tur. Gladbaco Maiorum Auctoritate Bravvile-
 rium translatus ad Clotense Dominium à B.
 RICHEZA isti Abbatix donatum, contra insi-
 diantes asserendum, ingentes illi cum fratribus
 molestiæ fuerunt deuorandæ. Quibus tandem
 DEI beneficio *sanctisque Familia precibus* ereptus,
 Berengarium Hæresiarcham, veritatem Eucha-
 ristix negantem prolixâ eruditâque Epistolâ
 ita iugulavit, ut spiritum ei animûmque omni-
 no eripuerit; multa sanè, (quidquid contra fre-
 merent turbaréntque hæretici, doctè, religiosè,
 fortiter Colonix, ac per Germaniam ita gessit
 ut *Beringariana heresis flagellum audiret*. Qui-
 bus sanctis in laboribus, pauperum & pupil-
 lorum unicum asylon, HENRICO eius nominis
secundo imperante Divinæ Gloriæ, ac boni Reli-
 gionis amantissimus animâ corpore leniter so-
 lutâ, migravit in cælum. Multa nobilitas ho-
 norandis eius iustis interfuit, & sacræ eius exu-
 viæ morbis plurimis saluti fuère. Lucem cæcæ
 Bravwelerianæ, claudo in Pulm gressum, Ge-
 rolshouianæ

rolshouianæ feminæ artritide laboranti sanitate, & naufragis in Rheno vitam tulêre. *Surius in vita eius.*

XXII.

ESSENDIÆ S. LVTRIDIS *Virginis*, B. PVSINNÆ *Sororis* genuinæ sanè illi, & moribus & sanctitate ita Germanæ, ut qui alteram, utramque nôrit. Corpuseius olim omnibus venerationi fuit, quod non ignorarent maiores nostri se beneficentia illius pluviam è Cælo in siccantes agros elicere. *Ex tab. Patrie.*

XXIII.

RESSA CLIVIÆ *Vrbs* ad Patrum usque memoriam in suburbano suo campo celebre olim *egit Festum S. Georgij*; quem memorant horridum & immanem Draconem signo Crucis precibusque extinxisse. Sacellum elegans (reliquijs translatis) nomini eius dicatum, bellorum cælique iniurijs excisum penitus iacet. *Ex Ann. pat.*

XXX.

SHILDEGARDIS B. RICHEZÆ *Palatina* consanguinea, *Filia* erat GEROLDI *Comitis* &
M. 2. *Boice*

*Boica Prætoris, S. CAROLI MAGNI Coniux, ex quâ tergeminos stirpis virilis CAROLVM, PIPINVM, LVDVICVM: & totidem muliebris, RATRVDIM, BERTAM, GISLAM suscepit. Divinis rebus perpetuò & Eleemosynis cum primis, alijsque virtutibus ita addicta ut omnes ad sui amorem excitaret; suâ se humilitate ita involvebat etiam illo in splendore famæ & generis vt insigni sanctitatis nomine inclaresceret. Rara illi dies præterfluxit, quâ nõ egenos Eleemosynâ recrearet. Singulis moriens in Gynæceis ita attemperatè pia sua monita suggerebat ut *Sanctam* ab excelsa virtutis existimatione appellarent. CAMPIDONENSIS etiam *Abbatia*, facilè Principalis Conditrix; gratiæ & naturæ donis excellens diuitem virtutibus animam cælo reddidit. *Bau: Sanc: in vit. Car. M.**

Neoburgi die arbitrariâ, in Aprili ad templum Ioshovenſis collis Anno MCCCLXV. à venerabili Domino ALBERTO Episcopo Ecclesiæ Caſtorienſis, in honorem S. Crucis XI. Cal. Septem. consecratũ, educitur Processio. Cui præter Cineres S. Pancratij, & Molarem Dentem S. WILLIBALDI Episcopi Eistett. imposuit insignem longitudine & latitudine S. Crucis partē, ut geminâ in charta & plumbo

& plūbo testatur inscriptio, quā, sub plus septuagenario id loci Lutheranismō, in fracto altaris cum alijs Reliquijs anno M. DC. XV. XII. die Mensis Octobris, Diuino beneficio reperit postliminiō Parochus Catholicus cum Religione sub idem tempus introductus. Eædem porrō Reliquiæ cum quibusdam alijs, de SS. Martyribus Achatio, Sulpitio & Aurelia, deque S. Wolffgango à Reuerendissimo & Illustrissimo Principe, ac Domino Ioanne Christophoro Episcopo Eistettensi anno reparatæ salutis M. DC. XVIII. XXI. Maij, supplicatione indictâ comitantibus *Serenissimis Principibus* Populōque Neoburgensi, Feriâ secundâ Rogationum in hoc templum S. Crucis & Omnium SS. delatæ sunt: Qui benedicti in æternum & ultrâ.

MAIUS.

III

SANFRIDVS ortus illustri Cliviorum Ducum sanguine, in Episcopum XVIII. *Ultraiectina Ecclesie*, miro omnium consensu eligitur. Morum sanctitate, in primis que in DEVM ac SUPEROS Religione, *se familiamque suam illustrans*, eius studium ut augetet, nobilissimum.

M 3

Amers-